

Тема: Методи організації виробництва

Методи організації виробництва – це сукупність прийомів і операцій виготовлення продукції або надання послуг, які виконують за певного поєднання елементів виробничого процесу.

Методи організації виробничого процесу можна розділити на три види: одиничні, партійні і потокові.

На вибір методів організації виробництва впливають такі чинники: номенклатура і масштаби своєї продукції, періодичність випуску продукції, трудомісткість і характер технологічної обробки продукції.

За одиничного методу
організації виробництва випуск
продукції здійснюється одиничними
екземплярами виробів або
невеликими партіями, що не
повторюються.

За **партійного методу** організації виробничого процесу виготовлення продукції здійснюється партіями, номенклатура продукції, що випускається обмежена, обробляють водночас продукцію декількох найменувань, за робочим місцем закріплюють виконання декількох операцій, поряд зі спеціалізованим широко застосовують універсальне устаткування, характерне використання кадрів широкої спеціалізації з високою кваліфікацією.

За **потокового методу** масштаби виробництва великі, її випуск здійснюється обмеженою номенклатурою із заданою періодичністю, виробничий процес розділений на операції з чіткою спеціалізацією робочих місць на виконання певних технологічних операцій, паралельним виконанням операцій на всіх робочих місцях.

Додатковим джерелом грошових надходжень є переробка в господарстві виробленої сільськогосподарської продукції: виготовлення плодоовочевих консервів, сухофруктів, борошна, олії, круп, м'ясних та молочних виробів.

Ціни на продукцію підсобних виробництв і промислів, зазвичай, є договірними і враховують вимоги чинного законодавства.

Раціональна структура посівних площ має забезпечувати:

- виконання договірних зобов'язань щодо реалізації продукції;
- внутрішні потреби підприємства в продукції рослинництва;
- раціональне використання трудових ресурсів і засобів виробництва, особливо техніки;
- виробництво кормів для тваринництва в необхідних обсягах і якості з найменшими витратами;
- виконання вимог щодо чергування культур в сівозмінах відповідно до ґрунтово-кліматичних умов та спеціалізації підприємства.

Для економічного оцінювання культур, що вирощують для виробництва товарної продукції, використовують систему показників:

- урожай основної продукції, ц/га;
- вартість валової продукції з 1 га, грн;
- прибуток з 1 га, грн;
- собівартість 1 ц основної продукції, грн;
- затрати праці на 1 ц основної продукції, люд.-год;
- рівень рентабельності виробництва продукції, %.

Раціональну структуру посівних площ розрахунково-конструктивним методом визначають у такій послідовності:

- На основі обстежень уточнюють наявність орних земель на підприємстві за рівнем їх родючості, еродованості тощо та виявляють угіддя, які придатні для переведення у рілля.
- Розраховують попередні розміри посівних площ, зважаючи на загальні потреби в продукції та планову урожайність відповідних сільськогосподарських культур.
- На основі попередньо розробленої структури посівних площ та агро виробничої характеристики ґрунтів визначають кількість сівозмін і їх площі, склад культур, розмір та кількість полів кожної сівозміни. При цьому доцільно розробити декілька варіантів системи сівозмін.
- Проводять організаційно-економічне та агротехнічне оцінювання варіантів системи сівозмін та вибирають із них найефективніший.
- За розміром полів під культурою в системі сівозмін визначають розміри посівних площ та раціональну структуру посівних площ.

Сівозміна – це
науково обґрунтоване
чергування
сільськогосподарських
культур та парів у часі
й на території.

Виокремлюють три типи сівозмін: польові, кормові та спеціальні.

За видами сівозміни поділяють на зернопросапні, зернотрав'яні, просапні, сидеральні, травопільні, овочеві, ґрунтозахисні та інші.

Ґрунтозахисними є такі сівозміни, в яких набір, розміщення і чергування культур забезпечує захист ґрунтів від ерозії.

Овочевими називаються сівозміни, в яких овочеві культури займають цілком або більшу частину площі ріллі.

Економічне оцінювання сівозмін проводиться за показниками:

- вартість валової і товарної продукції; затрати праці і коштів;
- чистий прибуток у розрахунку на гектар сівозмінної площі;
- рентабельність, собівартість, затрати праці на одиницю основної продукції або кормової чи зернової.